

Asia: VN/9109/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi mahdollisuudesta lykätä kirjanpitolain 7 luvun soveltamista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriön lausunto työ- ja elinkeinoministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi mahdollisuudesta lykätä kirjanpitolain 7 luvun soveltamista

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi mahdollisuudesta lykätä kirjanpitolain 7 luvun soveltamista. Valtiovarainministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

Valtiovarainministeriöllä ei ole huomautettavaa hallituksen esityksen lakiehdotuksiin. Kuitenkin valtiovarainministeriö on kiinnittänyt huomiota, miten sen hallinnonalaan kuuluvaa rahoitusalaä käsitellään hallituksen esityksen luonnoksen yleisperusteluissa ja lausuu siihen liittyen seuraavasti:

2.2.3 Pk-yritysten tiedonantovelvoitteiden rajoittaminen

Hallituksen esityksen luonnoksen sivulla 5 on kappale pk-yritysten tiedonantovelvoitteiden rajoittamisesta, joka sisältää seuraavan virkkeen:

”Muutosdirektiiviin sisältyy myös säännös, joka rajoittaa pk-yritysten – niin pörssilistattujen kuin listaamattomien – tiedonantovelvoitteita pankkeja ja muita finanssimarkkinatoimijoita samoin kuin kestävyysraportointiyrityksiä kohtaan.”

Valtiovarainministeriö yhtyy näkemykseen, että muutosdirektiivi sisältää ehdotuksen, joka rajoittaisi jatkossa kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden, kuten suurten rahoitusalan yritysten, mahdollisuuksia kysyä enempää tietoja direktiivin soveltamisalaan kuulumattomilta yrityksiltä, kuin mitä komission tuleva pk-yrityksiä koskeva standardi edellyttää. Kuitenkin valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan kyseinen rajoitus koskee pelkästään kestävyysraportointidirektiiviä koskevaa raportointia, eikä kyseinen rajausta tietojen kysymiseen esimerkiksi koske EU:n rahoituslainsäädännön perusteella tarvittavien tietojen kysymistä pk-yrityksiltä. Tarkoittaen, että esimerkiksi jatkossakin luottolaitos voisi kysyä kestävyystietoja myös pk-yrityksiltä, joita luottolaitos tarvitsee itseensä kohdistuvien kestävyysriskien tunnistamiseen ja hallintaan. Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että kyseistä virkettä selkeytetään niin, että rajausta koskee vain kestävyysraportointidirektiivin raportointia, jottei väärinymmärryksiä synny muutosdirektiivin ehdotuksen sisällöstä.

5.2.2 Kestävyysraportointivelvollisten piirin supistaminen – vaikutukset rahoitusmarkkinatoimijoiden tiedonantovelvoitteiden täyttämiseksi

Valtiovarainministeriö katsoo, että kestävyysraportointidirektiivin soveltamisalan supistaminen muutosdirektiivin ehdotusten mukaisesti vaikeuttaa joidenkin rahoitusalan toimijoiden mahdollisuuksia täyttää niiden kestävyysraportointidirektiivistä ja EU:n rahoitusmarkkinasääntelystä tulevia velvoitteita julkisesti saatavilla olevien kestävyystietojen vähentyessä merkittävästi. Tällaisia EU:n rahoitusmarkkinalainsäädäntöjä ovat esimerkiksi EU:n luottolaitosdirektiivi ja EU:n vakavaraisuusasetus sekä EU:n kestävän rahoituksen lainsäädännöt.

Hallituksen esityksen luonnoksen sivulla 8 arvioidaan vaikutuksia rahoitusmarkkinoille seuraavalla tavalla:

”Kestävyysraportoinnissa julkistettava informaatio on keskeinen perusta myös luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden ja muiden rahoitusmarkkinatoimijoiden omien – niin ikään EU-sääntelystä juontuvien – raportointivelvoitteiden täyttämiseksi samoin kuin niiden vakavaraisuuslaskennalle. Yhteys on kriittinen EU:n vihreän kehityksen ohjelman mukaisen tavoitteen toteuttamiseksi: pääomavirtojen kohdentamiseksi enenevässä määrin kestäviin kohteisiin. Periaatteessa markkinatoimijat voisivat oma-aloitteisesti edellyttää rahoitusehdoissaan, että asiakasyritykset antavat sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen rahoitusmarkkinoiden omien informaatiovelvoitteiden täyttämiseksi. Tämä kuitenkin edellyttäneen sellaista tietotarpeiden määrittely- ja yhtenäistämistyötä markkinaosapuolten kesken, joka ei liene toteutettavissa kovin lyhyellä aikaperspektiivillä.”

Valtiovarainministeriö katsoo, että tietojen pyytäminen rahoitusehdoissa on mahdollista, mutta käytännössä vaikea toimenpide toteuttaa tarvittavalla ja yhtä luotettavalla tavalla sekä siten, että hallinnollinen taakka ei kasvaisi merkittävästi. Monet rahoitussopimukset voivat olla vuosien pituisia, jolloin ehtojen muuttaminen kesken kauden voi olla haastavaa. Tämän takia valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan kyseistä toimintatapaa ei voida pitää ratkaisuna EU-lainsäädäntöjen epä johdonmukaisuuksista aiheutuviin ongelmiin, jotka aiheutuvat muutosdirektiivin ehdotusten johdosta.

Valtiovarainministeriö katsoo, että työ- ja elinkeinoministeriön esittelemässä valtioneuvoston U 13/2025 vp -kirjeessä on arvioitu melko kattavasti muutosdirektiivin vaikutuksia rahoitus alalle. Jos hallituksen esityksessä koetaan tarpeelliseksi nostaa esille muutosdirektiivin vaikutuksia rahoitus alalle, tulee vaikutusarvioiden valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan olla linjassa U 13/2025 vp -kirjeessä esitettyjen vaikutusten kanssa. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan alla olevassa U 13/2025 vp -kirjeestä lainatussa tekstissä tuodaan esiin keskeisimmät vaikutukset rahoitusalan toimijoille:

”Kestävyyssraportointidirektiivin tarkoittama ESG-informaatio on keskeinen perusta myös luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden ja muiden rahoitusmarkkinatoimijoiden omien – niin ikään kestävyysraportointidirektiivistä ja muusta EU-sääntelystä juontuvien –velvoitteiden täyttämiseksi. Esimerkiksi parhaillaan kansallisesti ollaan toimeenpanemassa luottolaitoksia koskevaa ja vakuutusyhtiötä koskevia EU-lainsäädäntöjä, joiden mukaan niiden on esimerkiksi arvioitava niihin kohdistuvia kestävyysriskejä, analysoitava ja hallittava niitä. Siten kestävyystietojen tiedonsaannin heikentymisellä voi olla vaikutusta riskienarviointiin ja siten epäsuorasti rahoitusvakauteen.

Jos finanssialan velvoitteet pysyvät sellaisenaan, on niiden hankittava tiedot muuta kautta direktiiviehdotuksen tullessaan sellaisenaan voimaan, etteivät päädy rikkomaan niitä koskevaa EU-lainsäädäntöä, jonka laiminlyöminen on usein sanktioitua. Täten voi olla odotettavissa, että tarvittavat tiedot hankitaan tavalla, joka aiheuttaa kustannuksia finanssialalle, mutta myös niiden rahoittamille tai vakuutetuille yrityksille eli osin niille, joilta kestävyysraportointivelvoite ehdotetaan poistettavan. Esimerkiksi finanssimarkkinatoimijat voivat oma-aloitteisesti edellyttää rahoitus- tai vakuutusehdoissaan, että asiakasyritykset antavat sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen finanssimarkkinatoimijan omien velvoitteiden täyttämiseksi. Vaikka tietojen kysymistä rajoitetaan komission direktiiviehdotuksessa pk-yritysten osalta, on katsottava, että kyseinen rajoitus ei koske muiden lainsäädäntöjen velvoitteiden täyttämiseen tarvittavia tietoja. Lisäksi muut sijoittajat, joita eivät koske lainsäädännölliset velvoitteet, mutta ovat muuten kiinnostuneita sijoituskohteidensa vastuullisuuteen ja kestävyys liittyvistä riskeistä ja näkökulmista, saattavat asettaa vastaavanlaisia rahoitusehtoja.”

Lehtiö Sakari
Valtiovarainministeriö

Kouri Milla
Valtiovarainministeriö - Rahoitusmarkkinaosasto